

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A Híradóhivatalban átvérve.
Egy évre 16 k.
Negyedévre 4 k.
Helyben házhoz hozva.
Egy évre 30 kor.
Negyedévre 8 kor.
Védőke postán szállítva.
Egy évre 24 kor.
Negyedévre 6 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és Híradóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére dem-
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a Híradó-
hivatalhoz intézendők.

XI. évfolyam 297. szám.

Nagyvárad.

Csütörtök 1915 december 30.

Ujra összeomlott az orosz támadás.

Orosz hadszíntér. Budapest, dec. 29. (Hivatalos.) A besszarábiai határon az ellenség megismételte erős tüzéségi tüzzel bevezetett támadását. Az előző naphoz hasonló módon. Támadó oszlopai mindenütt, helyenként közvetlenül akadályaink előtt összeomlottak puska és ágyutüzünkben. Az oroszok vesztesége nagy. Kurkanovtól keletre erősebb orosz csapatok elől néhány biztosító osztagot fő állásunkhoz közelebb huztunk vissza. Volhyniában helyenkint ágyuhare volt.

Visszautasítottuk az olaszok támadásait.

Olasz hadszíntér. Budapest, dec. 29. (Hivatalos.) A déli és délkeleti tiroli fronton tegnap is tartott az olaszok élénkebb tevékenysége. A Sugszna szakaszon a Monte Carboniba (Barcótól délkeletre) egy ellenséges támadást visszautasítottunk.

Ugyancsak megghiusultak az ellenségnek éjjeli vállalkozásai a Col di Lana vidékén.

A tenger melléki harc vonalon több helyen ágyu-, kézigranát- és aknavető harcok voltak.

Délen nincs ujság.

Délkeleti hadszíntér. Budapest, december 29. (Hivatalos.) A helyzet változatlan. Különös esemény nem volt. Höfer. (Min. eln. sajtóosztály.)

A bolgárok Albániában megverték a szerb sereget.

Berlin, december 29. A National Zeitungnak jelentik Zürichből: A francia és olasz lapok tudósítást közölnek a bolgárok és szerbek között albán területen lefolyt harcról. E szerint a bolgár csapatok Elbasszán-felé való előnyomulásuk közben Mirat és Elbasszán között harcra elegyedtek szerb csapatokkal. A szerbeknek csak csekély tüzéségük volt, de volt elég lőszerük és ugylátszik, élelmiszerük is. A Skumbi folyó mentén szívós harc fejlődött ki. A harc a legnagyobb elkeseredéssel folyt három napon át. Olasz jelentés szerint azzal végződött a küzdelem, hogy a szerbek kénytelenek voltak ellenállásukkal felhagyni, mert a bolgárok legnagyobb részüket szétszórták. A szerb ellenállás megtörése után a bolgárok folytatták előnyomulásukat.

Japán akciója.

Pataviából jelentik: Nyílt titok, hogy Japánban hangulatot csinálnak Németalföld-India ellen és hogy valami készülőben van. A végrehajtással csak a békekötésre várnak, noha megtörténhetik, hogy Anglia és Amerika közbelép. — Kérdéses, hogy ezen hatalmak bármelyike is, ha egyáltalában hajlandó közbelépni, képes lesz e valamit eselekedni, míg Hollandia maga teljesen tehetetlen.

Oroszország készülődése.

A cár utáza értelemében a legnagyobb sietséggel hívják be az 1918 iki évfolyamot. A kormányzókat utasították, hogy a serezt január elsejére tegyék lehetővé. Moszkvába francia és belga mérnökök küldöttsége érkezett, akiket a lőszergyárakhoz osztottak be.

A görög kormány magatartása.

Berlin, dec. 29. Genfből jelentik: Gurnarisz görög belügyminiszter így nyilatkozott a „Matin” tudósítójának:

— A görög kormány politikája változatlan marad. Görögország kis állam, mely nem akarja, hogy balekényszerítsék a háborúba. Görögország el akarja kerülni Belgium és Szerbia katasztrófáját. Mi hellének vagyunk, csak hellének. Én nem vagyok sem németbarát, sem franciabarát, görög vagyok.

— Görögország még a mai körülmények között is jóindulattal viseltetik Anglia, Franciaország és Oroszország iránt, a melynek önállóságát és fejlődését köszönheti, de a szövetségesek nem kívánhatják, hogy ezek az érzelmek minket arra indítsanak, hogy ha csak feltétlen szükség nem parancsolja, beleavatkozzunk a mostani konfliktusba.

Ujévi ajándéktárgyak

u. m. valódi arany, ezüst és briliáns ékszerek, régiségek, műtárgyak, dísz tárgyak, valódi és chinai ezüstdárgyak, díszműárak, bőröndök, nesseserek, erszények, ridicülök, hadifelszerelési cikkek stb. olcsó beszerzési forrása. Megtekinthető vételkényszer nélkül

STERNBERG J. alkalmi nagyáruházában, Szent László-tér, Kishidfő.

Régi tárgyakat veszek, kívánatra hához is megyek. — Telefon 13-45.

Az oroszok Várna ellen készülnek.

Budapest, december 29. (Saját tud.) Bukarestből jelentik: Walkov kikötőjéből a hadihajók felügyelete mellett a hidalkatrészeket, pontonokat, hydroplánokat és léghajókat behajózták az oroszok és Várna felé indítják.

A görög határ átlépésének a kérdése.

Budapest, december 29. (Saj. tud.) Athénből jelentik:

A Daily Mail tudósítójának Rallisz görög exminiszterelnök kijelentette, hogy Görögország nem engedi meg, hogy a bolgár csapatok benyomuljanak a görög területre. Az antant csapatoknak el kellene hagyniuk Szalonikét, akkor a központi hatalmak letennének abbéli szándékukról, hogy Szaloniki ellen nyomuljanak.

Török csapatok Szaloniki ellen.

Budapest, dec. 29. (Saját tud.) Milanóból jelentik:

A lapok szerint a Szaloniki elleni operációkban a török csapatok is részt fognak venni.

Angol kormányválság küszöbön.

Stockholm, december 29. Az angol kormány kebelében újabb szakadás készül. A Daily Mail és a többi lap is bőven foglalkozik a kabinet belső helyzetével, amely lord Derby toborzásának az eredménye és Asquithnak az alsóházban tett ígéretei után állott elő. A Daily Mail szerint a kormány, melyet tegnap hirtelen összehívtak, rendkívül nehéz helyzetben van, amelyben könnyen nagy változások történhetnek. Az is megtörténhetik, hogy új választások lesznek. A kormány a nőtlen férfiak nagyszámu jelentkezését remélte, ez azonban nem történt meg.

A miniszterek egy része azt kívánja, hogy a kormány azonnal nyújtson be törvényjavaslatot a nőtlenek kényszersorozásáról, a másik része azonban határozottan ellene van az ilyen kényszerszabálynak és azt kívánja, hogy a döntést legalább is halasszák el és adjanak újabb időt arra, hogy a nőtlenek még jelentkezhesse.

A Times szerint Asquith figyelmeztette miniszter társait, hogy lemond, a mi különben a lap véleménye szerint a toborzási kérdés elmaradhatatlan végső fázisa lesz. A kényszersorozás elleaségei a kabinetben kisebbségben vannak, de mindent megtesznek, hogy a kormány egységét megóvják. Ezért kompromisszumot fognak javasolni. Azt fogják indítványozni, hogy azokat a nőtlen férfiakat, a kik önként nem jelentkeztek, helyi bíróságok elé állítsák. Ha ilyen módon sem szereznek elég ujoncot, a kényszertrendszabályok ellenzői, bár nem szívesen, de engedni fognak.

Budapest, december 29. (Saját tud.) Ganfból jelentik: A francia lapok úgy vélekednek, hogy az angol kormány ujjaszervezése már januárban meg fog történni. Asquith tényleg lemond, miután a Dardanelláknál történt visszavonulás óta megrendült a tekintélye. A jövő emberének általában Lloyd-Georget tekintik, míg a tengerészeti tárcára Lord Fishert, hadügyminiszternek French tábornagyot és Carsont emlegetik. Lord Kitchener Egyiptom kormányzását fogja átvenni.

A franciák támadják a Hartmannsweilerkopfot.

Berlin, december 29. A nagy főhadi szállás jelenti:

Nyugati hadszintér.

Ellenséges monitorok ismét bombázták Westendét, ez alkalommal minden eredmény nélkül. A tegnap jelentett ellenséges előretörés a Hirtsteinon már tűzünkben összeomlott.

Este a franciák kétszer megtámadták az általunk már visszahódított állásokat a Hartmannsweilerkopfon. Helyenkint benyomultak árkaikba. Az első támadás után az ellenséget mindenütt azonnal ismét elűztük, a második támadás után egyes árokrészekért megindult harc még folyik. Hadifoglyokban a franciák eddig 5 tisztet és több 200 főnyi legénységet vesztek.

Az angolok tegnap két repülőgépet vesztek. Az egyiket Lenstől északkeletre ágyunk táze leszállásra kényszerítette, a másikat, egy nagy kare repülőgépet Hamtól északra, légi harcban lőttünk le.

December 27 én még egy angol repülőgép égett el Lillétől nyugatra.

Egy orosz tábori-őr megsemmisítése.

Keleti hadszintér.

A tengerpart mentén Ragasennél, Duekuntól északkeletre egy erős orosz osztag előretörése megghiusult. Pinskiól délre rajtaütöttünk egy orosz tábori őrsön és megsemmisítettük.

Balkán hadszintér.

Nincs ujság. (Miniszterelnökség sajtóosztálya)

Uj román kölcsön.

Bukarest, december 29. A román nemzeti bank újabb százmillió lei kölcsönt szavazott meg a román kormányának, amelynek fedezetére kincstári jegyek szolgálnak. A román kormány által a nemzeti banktól a háboru kitörése óta felvett függő kölcsönök összege evvel a 100 millióval együtt 400

millióra emelkedett, amiből eddig 280 milliót folyósítottak.

Az oroszok nyolc rohama.

Budapest, dec. 29. (Saját tudósítónktól.)

Csernovicból jelentik: Hétfőn az ellenség erős támadást intézett a besszarábiai határon levő állásaink ellen. A harc estig tartott. Hosszantartó, nehéz ágyutüz után az oroszok rohamra indultak hadállásaink ellen, katonáink azonban példátlan hősiességgel visszaverték őket. Az oroszok több órán át dobpergésszerű ágyutüzet zúdítottak ellenünk. Az ágyuzást Csernovicban is lehetett hallani. A legnagyobb munió és emberpazarlás ellenére sem sikerült azonban az oroszoknak arcvonalunkat áttörni. Ha az ellenséges oszlopok erősen megtizedelve meg is közelítették állásainkat, végül mégis kénytelenek voltak visszafordulni. Csapatáink a mai napig nyolc rohamot vertek vissza.

Az oroszok nem támadják meg Bulgáriát.

Budapest, december 29. (Saj. tud.)

Krisztiániából jelentik:

A Daily Telegraph legutolsó száma pétervári tudósítójának következő táviratát közli: Az orosz kormány beható megfontolás után végleg elhatározta, hogy bolgár területek ellen közvetlenül semmiféle hadműveletet nem kezd. Az utolsó napokban Pétervárott fontos tanácskozások voltak, a melyeken Nikolajevics Miklós nagyherceg is résztvett. Ezen a haditanácson nem tudtak megegyezésre jutni és nagyon heves összeszólalkozások voltak az orosz, angol és francia megbízottakkal, a kik a mellett érveltek, hogy Oroszországnak részt kell vennie a szalonikii operációban.

Montenegró hazug jelentései.

A Magyar Távirati Iroda jelenti a sajtóhadiszállásról:

A montenegrói hivatalos jelentések szemtelenség dolgában felülmúlnak mindent, a mit eddig hadisikerek kitalálásában produkáltak. Déli ellenfeleinknek eddig az volt a szokásuk, hogy lényegtelen dolgokat nagyfentosságú sikereknek minősítettek. Eseménytelen időkben arra is merészkedtek, hogy mint különös diadalokat olyan eseményeket is feltaláljanak könnyen hívó és hálás közönségüknek, a melyek egyáltalában nem történtek meg.

A december 20 iki napi jelentés közli, hogy Lepenaenál hiábavaló támadást intéztünk a montenegróiak ellen, a kik Ragajnál az egész fronton megverték bennünket. A dolog így történt: December 17 én montenegrói csapatok Mojkováéból egy Lepenac mellett álló magyar és osztrák század ellen mentek.

Fehér kendőket lobogtattak és fölemelt kezekkel megadást színlelve, fegyver nélkül jöttek tovább előre. Midőn a századhoz értek, ruháikból hirtelen kézigránátokat vettek elő s a mieink soraiba röpitették azokat. Heves kizitusa keletkezett, mely azzal végződött, hogy az ellenséget nemcsak kivertük saját állásainkból, hanem visszavertük a Lepenactól délre levő magaslatokon túl is, a mely magaslatok azóta kezünkben vannak.

A Beranetól tíz kilométernyire északra levő Bioea ellen hirszerzőülönítményt küldtünk előre, amely feladata kötelemség szerű teljesítése után visszatért. Visszavonulás, amelyet a montenegróiak kényszerítettek volna ki, sehol sem történt. Razajtól nyugatra sem vontuk vissza csapatainkat a montenegróiak nyomása alatt. Az e területen

főderítés végett gyakran kiküldött hirszerző különítmények és járőrök mindig csak akkor térnek vissza, ha feladatukat megoldják.

Mindebből világosan kiderül, hogy a 24-iki montenegrói jelentés tiszta koholmány. Ugyanesak hazugság az, hogy a Lovcsenen egy osztrák tábori ágyut elpusztítottak. A mieink tudvalevőleg nem is állanak a Lovcsenen. A közönség jól teszi, ha a jövőben tartózkodással fogadja a montenegróiak szenzációs jelentéseit.

Baróthy Pál főügyész-helyettes a táblán.

Az új főügyész-helyettes köszönete a városnak.

Baróthy Pál főügyész helyettes tegnap délelőtt foglalta el hivatalát a királyi táblán. A tábla ez alkalommal teljes ülést tartott, Lábán Lajos királyi táblai elnök vezette az ülést, amelyen a királyi tábla összes tagjai megjelentek, ezenkívül a főügyészség és a királyi ügyészség is. Az elnök a következőket mondotta:

— Megajtom az ülést. Tárgya: Baróthy Pál főügyész-helyettes eskütétele.

Jakab Mihály elnöki titkár felolvasta a kinevezési okiratot s Baróthy főügyész-helyettes letette a hivatali esküt.

Lábán Lajos dr. elnök a tábla részéről üdvözölte a főügyész-helyestest.

— Ezt a soronkívüli előléptetést, az összes körök rokonszenvvel és örömmel fogadták, mi pedig, akik ismertük Baróthy Pál egyéni kvalitásait, jogi tudását, munkásságát és elveit, nagy megelégedéssel üdvözöljük őt, egészséget kívánva neki a nagy munkához. Isten éltesse.

Eljenzés hangzott fel. Baróthy Pál megindultán köszönte meg a megtisztelő és szerinte érdemenfelüli üdvözlést.

— Igérem, mondotta, hogy a legjobb tudásommal, képességemmel iparkodom közreműködni. Hü katonája leszek az igazság és jogsérthetlenség csapatának, az önök ragyogó vezetése alatt és esetleges fogyatkozásaim javításáért hálás köszönettel leszek. Az előlegezett bizalmat nagy hálával köszönöm úgy a testvérhatóság, mint szeretve tisztelt főnököm részéről s minden igyekezetem lesz ezt megszolgálni.

Az ülés ezzel véget ért s mindenki melegen üdvözölte Baróthy Pált.

Dr. Baróthy Pál köszönő levele a városhoz.

Annak idején megirtuk, hogy Nagyvárad város tanácsa megleghangu átiratban üdvözölte Baróthy Pál ügyészt abból az alkalomból, hogy főügyész-helyettesé neveztetett ki.

A tanács üdvözlésére Baróthy Pál kir. főügyész-helyettes tegnap a következő levélben mondott köszönetet:

Tekintetes Városi Tanács!

Meleg szeretettel és jóleső meghatottsággal vettem Nagyvárad város érdemes tanácsának folyó évi december hó 17-ik napján tartott üléséből 22774-1915. szám alatt küldött nagybecsű iratát, amelyben királyi főügyész-helyettesessé történt kinevezetése alkalmából üdvözléssel felkeresni kegyeskedett.

E kiválóan megtisztelő figyeleme és kiüntetésért fogadja a mélyen tisztelt városi

Tanács öszintén átérzett hálás köszönetem nyilvánítását.

Kétszeresen megtisztelő és jóleső volt reám nézve eme kitüntetés, meri nemcsak szerény működésem kiváló elismerése, hanem ama város vezető férfiai szeretetének és ma is megtisztelésének ékes szavakban megnyilvánuló jele, amelyekhez egész életem és közéleti működésem a szülőföld rajongó szeretetének soha meg nem szűnő kötelékével fűzök.

Evek hosszú során át teljesített ügyészi és vezetői működés után azzal a nyugodt lelkiismerettel távozom a nagyvárad kir. ügyészség éléről, hogy mindenkori igyekezetem legjobb tudásom és lelkiismeretem szerint nagy és nehéz feladataimnak megfelelni, a közérdek s a jogkereső közönség jogos igényeit védelmezni és kielégíteni, Nagyvárad város egyetemének és lakosságának igaz érdekeit pedig tőlem telhetőleg előmozdítani.

S ha talán működésemet egyet s másban a kelő siker nem koronázta, úgy kérem tudják be ezt erőim fogyatékosságának s ne rójják szándékaim őszinteségének rovására.

De nem mulaszthatom el ezuttal azt sem, hogy kifejezést ne adjak amiatti hálás köszönetemnek is, hogy egész hivatali működésem alatt Nagyvárad város mélyen tisztelt Tanácsa és érdemes egész tisztikara, úgy engemet, mint a vezetésem alatt állott kir. ügyészséget mindenkori készséges és értékes támogatásban részesíteni kegyes volt.

Hivatali működési köröm változásával pedig azon tiszteletteljes kérelemmel fordulok a mélyen tisztelt Tanácshoz, hogy szíves jóindulatokban továbbra is megőrizni méltóztassanak.

Mint szülővárosom egyszerű hü polgára mindenkori boldognak fogom érezni magamat, ha szerény tehetségemmel Nagyvárad város érdekeit bárhol és bármikor szolgálhatom és előmozdíthatom.

Fogadja az igen tisztelt városi Tanács a kiüntető üdvözlésért ismételve bensőséges, hálás köszönetemet és legőszintébb tiszteletem kifejezését.

Nagyvárad, 1915. évi dec. 26-án.

Baróthy Pál.

A cukor ára magasabb lesz.

Uj maximális árak uj évtől.

A cukor árának maximálásáról kibocsátott kormányrendelet akként intézkedik, hogy a cukor maximális ára 1915 december 31-ig nagybani eladásnál 103 korona 25 fillér, azonban 1916 január 1-től minden újabb rendelkezés nélkül, automatikusan emelkedik a maximális ár 1 koronával, vagyis 104 korona 25 fillér lesz uj évtől a cukor legmagasabb ára a nagybani eladásnál.

A város ehhez az alapárhoz viszonyítva állapítja meg a kicsinyben való eladásra nézve a süveg-, koczka-, kristály- és porcukor árait.

Tudvalevőleg annak idején, amikor a most érvényben levő maximális árakat megállapította Nagyvárad városa, az ellen felszóltak a kereskedők, a Kiskereskedők Egyesülete pedig beadványt intézett s kérte a cukoráraknak magasabb összegben való megállapítását a kicsinyben való eladásra nézve.

Ezuttal hat nagyvárad nagykereskedő intézett beadványt Nagyvárad város tanácsához. Beadványukban azt adják elő, hogy a kormányrendelet folytán automatikusan életbelépő 104 kor 25 fillér maximális ár

igen alacsony, mert úgy a szállítással, mint a beszerzéssel nem csak sok kellemetlen-ségeik, de tetemes költség-többletük, illetve kiadásuk van s így az életbelépő új ár mellett egyáltalán minden haszon nélkül árusítanak a cukrot.

Kérik, hogy ezeknek figyelembe vételével mellett Nagyváradon újból vegye tárgyalás alá a város a cukor árakat s azokat újból maximálja.

Ezután a kérelem után bizonyára jönnek majd hasonló kérelemmel a többi kereskedők és a szatácsok is, mert ezeknél a kismértékbeni eladás mellett még több az elporlás stb., ami az eladásnál elérhető hasznot csökkenti.

Munkát kapnak a lézengő gyermek.

A városliget ifjúsága a rendőrségen.

— Saját tudósítónktól. —

Nem egyszer foglalkozott már lapunk a gyermekek, a züllés útján haladó gyermekek kérdésével. Mindig a legnagyobb elismeréssel hódoltunk azon vezető köröknek, amelyek behatóan és radikálisan foglalkoztak az ifjkoru bűnösök kérdésével. Ezen a téren már több sikeres ténykedéssel találkozhatunk, de a kérdés fontossága meg is követeli, hogy hathatósan, eredményesen foglalkozzanak vele.

Talán nem mondunk újat, ha kijelentjük, hogy a háboru csak növelte a fiatalkoru bűnösök számát és hogy éppen ezért jóval nagyobb súlyt kell helyezni a fiatal bűnösök jó utra térítésére. Számtalan hirdással világítottunk már rá azokra a szomorú jelenségekre, amelyek középpontjában mindig fiatal gyermekek álltak mint főbűnösök, főkolompokok.

A háboru előtt is, de különösen a háboru alatt úgy a fiatalkoruak bírósága, mint a rendőrség a legfáradhatatlanabb igyekezettel azon volt, hogy a bűnbe süllyedt ifjúságot visszaránítsa a jó erkölcsök útjára. Már a multkor is megemlékeztünk róla, hogy a nagyvárad rendőrség több rovtomultu egyénnek és fiatalkoru bűnösnek szerzett tisztességes állást, hogy a tisztességes munka visszatartsa őket a tisztességtelen élettől.

Tegnap a városliget kóborgó gyermekeit rendelte fel magához, illetve szedette össze dr. Dajka rendőrkapitány. Mintegy 13 alakot állítottak elő Méhes és Kelemen detektívek, aki utóbbi összeírta őket. Ugyanis mindnyájan olyanok voltak, akik valamelyes büncselekmény miatt állottak már a rendőrség előtt. Most esupán kóborgással töltik az időt, minden munka nélkül élik világukat, ami természetesen legkönnyebben visszahuzza őket a bűn fertőjébe. Legnagyobb részük nem kis gyermek már, 16-18 éves fiúk. Azért rendelték fel őket, hogy az Ipartestület jóvoltából munkát szerezzenek nekik. Dajka kapitány beszédet intézett hozzájuk biztatta őket, hogy viseljék jól magukat, szeressék meg a munkát s megírtják, hogy becsületes, szorgalmas munkás emberek fognak lenni.

A fiúk egytől-egyig megígérték, hogy megbecsülik magukat s nem kerülnek többé a munkát. Többnek a szülője is ott volt, akik örvendtek, hogy fiaik tisztességes munkához fognak szokni.

Azután Nagy P. István polgár őrs

parancsnok, mint az Ipartestület tagja és a detektívek átvitték a liget gyermekeit az Ipartestülethez és az egyes iparosokhoz szétosztották őket, akik szívesen fogadták az új munkásokat. Bizony kívánatos volna, hogy a többi dologkerülőket is a tisztességes munka oltalmába helyezték.

Megvesztett asszony.

Sulyos mulasztás áldozata.

Borzalmas kinok közt lelte halálát Biharnagyujvárosban K. Tóth Imréné. A szerencsétlen asszony halála a hatóságot is foglalkoztatja, mert megállapítást nyert, hogy az asszony halála vétkes mulasztás következtében állott be.

K. Tóth Imréné Biharnagyujvárosból gyalog indult el Füzessgyarmat felé. Utközben a Lovassy féle tanya mellett egy kutyával találkozta szemközt magát. A kutya nyakában vastag szij volt és az asszony azt akarta levenni az állatról. Eközben a kutya az asszonynak ugrott és megharapta.

Az esetnek szemtanúja volt a harapós kutya gazdája, aki figyelmeztette az asszonyt, hogy azonnal vizsgálta meg magát. Nyomban utnak indult Füzessgyarmat felé. A füzessgyarmati előljáróság tudomásul vette a dolgot, aztán elutasította a feleket azzal, hogy közigazgatásilag nem oda tartozik az asszony. Menten adtak neki egy cédulát, azzal az utasítással, hogy menjen a biharnagyujvárosi előljárósághoz és ott adja elő a történeteket.

Most már az lett volna a fő, hogy megállapítsák, vajon a kutya veszett volt-e vagy sem. A kutya azonban már a füzessgyarmati előljárósághoz tartozott, így a nagyujvárosi állat orvosnak nem érintette a hatáskörét az ügy. Ez a sok illetékességi megállapítás természetesen megfelelő iratváltásokat kíván meg, minek folytán magáról a megmárt asszonyról elfeledkeztek. Így aztán azt sem tudták, hogy tulajdonképpen veszett kutya marta-e meg K. Tóth Imréné vagy sem. A megmárt asszony pedig várt és nem orvosolta magát.

A kutya azonban veszett volt s így a veszélyesség végül is kitért a szerencsétlen asszonyon.

Hozzá tartozói a marás óta legnagyobb rettegésben éltek. Minden órában várták, hogy mikor tör ki az asszonyon a baj. A veszélyesség tünetei rövidesen jelentkeztek is.

Majd hirtelen teljes dühvel tört ki, amikor az asszony vérben forgó szemekkel rontott rá mindenre. Tépett, tört, zúzott mindent.

Nehogy valakiben kárt tehessen, hozzátartozói több szomszéd segítségével hatalmas lepedőkkel borították le és tették ártalmatlanná a szerencsétlent.

Fél napi rettenetes szenvedés után végre a halál megváltotta szenvedéseitől az asszonyt.

Az eset tudomására jutott a hatóságnak is és a csendőrség megindította az eljárást.

Most folyik a vizsgálat annak megállapítása iránt, hogy kit terhel felelősség a sulyos mulasztásért.

Mindenesetre érdemes volna, ha a hatóságok, az egyre nagyobb mérvűket

öltő veszélyességi esetekre való tekintettel, szigorúan járnának el az elbirtolt gazdákkal szemben.

A magyar kisipar védelme.

A cipészek gyűlése.

A nagyvárosi cipész iparosok, — mint jeleztük, — látogatott gyűlésre jöttek össze, hogy a fenyegetett cipész iparosság bajait és a védekezés módjait megbeszéljék.

Czeglédy Jereimiás ipartestületi elnök elnökölt.

Ujlaky István cipésmester, aki állandó agilitásával napirenden tartotta a panaszokat és a szétváltó iparosságot egyetemes fellépésre tömörítette, széles körben valóban vázolta a cipésziségnek a háboru alatti helyzetét, s a detail-árak horribilis árát.

A cipésziparos az, aki közvetlenül érintkezik a közönséggel, amely nem látja a nagykereskedők üzelmét, csak azt, hogy drága a talpbőr s rögtön csalást emleget. A cipész kisipar bünülése és romlás útján van, a drágaság miatt és anyag híján nem tud magán segíteni, egyetemesen kell fellépniük.

Stagl Kálmán beszéde után elfogadták a javaslatot, hogy felírják az ipartestület útján a kereskedelmi miniszterhez, hogy rekvirálja a bőrárukat s maximálja a detail árakat is, s egyenletesen ossza meg a bőrt az iparosok között. Ezenkívül rendelje el, hogy talpot, s minden bőrárut köteles legyen adni a nagykereskedő, nem úgy, mint eddig, hogy a szükséges bőrt csak úgy adta, ha mást is vásárolt a cipésziparos.

Ez ügyben egy, a bőrszakmában irányadó szakértővel beszélt a Tiszántúli munkatársa, aki a következőket mondotta:

— Ma tényleg válságos a bőripar helyzete, s minden attól függ, hogy mit csinál a kormány. Maximálás az első szükséges lépés, rekvirálás és az anyag egyenlő felosztása. Akkor a cipőiparban s a kisiparban fennakadás nem lesz.

A baj onnan ered — az anyaghiányán kívül — hogy rossz a vámszerződésünk Németországgal, s míg a csehországi selejtés árú nem tudott rontani a jól dolgozó magyar kisiparon és technikai bőriparon, addig a német árú nagyon sokat ártott mindkettőnek, mert a közönség ezt vásárolta s a kereskedők ezt forszírozták. Így romlott meg a régi, híres, tartós munkát produkáló jeles magyar cipészipar.

Szó sem lehet vámunióról

Németországgal, amint ezt bizalmas memorandumokban az illetékes szaktényezők hangsúlyozták Harkányi János báró miniszter előtt, aki ezt be is ismerte s Tisza István gróf miniszterelnök előtt is kifejezést adtak e nézetüknek. Mert akkor vége a kisiparnak és cipőgyári iparnak. Mi felvesszük az osztrák iparral a versenyt, mert jobbat produkálunk, a német ipar azonban veszenelmes ránk nézve. Ezért helyeslem Ujlaky István világos célú akcióját, mert egy iparág életéről van szó.

* **Zsuzsi kisasszony** a Rákóczy-uton 7. sz. alatt Aszódival szembe. Simor Gyula hangszerkészítőnél, Mikor az est mesélni kezd, Nem én lettem hűtlen hozzád. Te szóke gyermek. Háborus lemez újdonságok. Hangszerek hegedűk, gramafonok elalása és javítása olesóárban. Hár különlegességek.

Adományok a katonák karácsonyára.

A katonák karácsonyára éme adományok érkeztek, melyeket hálással köszön a Jobbkéz. Nagyvárad újvárosi állami iskola gyűjtése 58 kor. 28 fill., O'aszi polg. leányiskola gyűjtése 30 kor. 88 fill., Csanádi Józsefné, Gyurkovits Kornélné, Markovits Antalné 20—20 K, A vasutbiztosító csoport parancsnokságtól és a tanítóképző gyakorló iskolájából a Tiszántúli utján 26 K. özv. Antalóczy Adolfné, Czigler Margit, Anboni Károlyné, Kun Frigyes, Szunyogh Bertiné, Göndics Irén 10—10 K, A fegyverészhelyi iskolás gyermekek gyűjtése 5 K, sánc utcai fiu iskola gyűjtése 582 K, cigaretta, cukor, alma, Feinsilber Sámuelné, Bosenszky Anna óvónő Székelyhid 5—5 K, A velencei fiu iskola III. és IV. osztály gyűjtése 3 K, alma, dió, befőtt, cigaretta, cukor, özv. Monsbart Istvánné befőtt, levelezőlap, Hirschler Szaréna cigaretta. Csomagokat küldtek: Dr Kertész Ferencné, Kun Frigyesné, Tóth Dezsőné, Demek Gyözőné, Jakó Gyuláné, Személy Kálmáné, Miskolczy Lilli, Neumann Rózika, Müller Stephanie, Karkusz Mária, Bócz Jenőné, Bölesky Jánosné, Princz Jánosné, Szöllősiné, Bánáthy Rózika és Balogh Rózika. A vármegye központi tisztviselői kara Verner Kálmán utján 3900 cigaretta a Jobbkézhez és 2500 cigaretta a csapatkórházba. Kretz Ambrus Balényesről 10 koronát küldött a Jobbkéznek, melyet hálással köszönünk.

Az új csendőrkórház karácsonyához hozzájárultak adományaikkal: Török Gizike gyűjtése 25, Zboray Gyuláné 20, Radó Henrikné 10, Wohl Iona gyűjtése 10, Silberstein Izidorné 20, Spitz Benőné 10, Karicz Marcsa gyűjtése 50, Csete Rózika 5, Hajdu Juliska 2, Standary Györgyné 5, Kohn Adolfné 25, Grósz Ignátsné 25, özv. Fazekas Gézáns (Örvénd) 30, Kollányi Boldizsárné 30, Reményi Ferencné (Szentandrás) 30, Timmel Vincéné (B. Diószeg) 30, Marosi Imréné, Meskó Györgyné, Spilronné, Kolinyé, Jakabné, Pálné, Horváthné, Bálintné, Mándokiné, özv. Románné, Pálfi Margitka és Annuska, Németi Irénke és Szilágyi Mica (Ermihályfalva) 30, Lakatos Mihályné gyűjtése (Váncsod) 60, Schönb Böske 25, Weiszné 12, Klein Mórné 30, Mandel Ilonka (Élesd) 20, Lakatos Erzsike gyűjtése (Tenke) 80, Bondor Annuska gyűjtése (Élesd) 20, Stern Vera 10, Csiga Ludmilla 80, Rudolf Lajza 30, Lobstein Jolán 5, Benedek Mórné 12, Kertész Dávidné 10, Stein Mihályné 10, Herez Imréné 10, Goldberger Lajosné 10, Keztyüs főhadnagyné 10, Aszódy Mihályné 5, Silberstein Viktorné 100, és Brunner Armand (Berettyóújfalú) 10 drb szeretet esomaggal.

Leitner Ferencné 100 kalács, alma és dió, Várasfepesről egy zsák alma, egy zsák dió, Beóthy Lajosné cigaretta és dió, Breider Armin cukorka, Schleifer Vilmos keztyű és pipa, ifj. Ullmann Izidor és fiai cukorka, Spitzer és Lengyel szappan, Silbermann J. és társa 12 drb zsebkendő, Munk és Schönberger téli holmi, Schön Hermann ajándéktárgyak, Feldheim Testvérek ajándéktárgyak, Benedek Testvérek cukorka, Barna Jenő 3 pár keztyű, Hanslian Ede száz szivar és dohány, Péter Lajos dohány, Strasser cukorka, Krauss Samuáné tészta, Sebő Imréné ajándéktárgy, Nosz Ilonka virág, Spiczer Meny. hértné alma és dió, Schrantz János kórházi élelmező ezer adag ünnepi vacsora.

Andrényi Károly és Fiai 250 kor., Darvas Albertné 2, Beóthy Lajosné 2, Markovits Hermanné 5, Weinberger Elek 10, Nussbaum Sámuel 1, Markovits és Weinberger 10, Spitz Benő 6, Rein Jenőné 20, Lörcs Irms 20 korona. Perselyekből befolyt 25 K 22 fillér készpénzadomány.

A Vörös Kereszt nagy Szilveszteri tombolájára, amely a megyeháza termében este 9 órakor veszi kezdetét, nyereménytárgyakat küldtek Reichtné-Bauer Zsófia, Cziller Im-

réné, Pallay Lajosné. Hálásan köszönjük. Kérjük mindazokat, kik kegyeskednének valamit e célra küldeni legyenek szivesek a Vörös Kereszt Jobbtéz osztályához eljuttatni, törvényszék 25. ajtó. A főnyeremények Huzella üzletéből lesznek megvívva és az Orsolya-zárda bérpalotájában a kirakatban lesz kitéve. A tombola egy eleven kis maciac lesz.

A Tiszántúl olvasóihoz

Ezerkilencszáztizenhat a harmadik év. szám, melyet vérről irnak be a történelembe. A harmadik, de reméljük az utolsó.

Óriási erőfeszítést teszünk minden téren, hogy nemzetünk jövőjét biztosítsuk. — Istenben bízva, reméljük küzdelmüknek győzelmes befejezését és aztán ismét következik a béke komoly munkája; az új Magyarországának a vérről szerzett alapokon felépítése.

Ez az új Magyarország, ha még egy ezredévet meg akar élni, nem lehet más, mint a minőnek a régít építették; csak magyar, csak keresztény lehet.

A keresztény Magyarország vérték ebben a háboruban egy keresztény Magyarországért. Ez a győzelem célja, ezt a célt nem szabad a vérték hősök kezéről elútnie senkinek.

A keresztény Magyarország eszméje van a Tiszántúl zászlajára írva. Érte küzd immár impozánssá növekedett táborban Nagyvárad és Biharmegye keresztény közönsége.

Ideális célt tűz ki maga elé a Tiszántúl, de a mellett nem feledkezik el a reális élet követelményeiről sem. A háboru okozta nehézségek dacára jól értesült, tartalmas újságot adunk olvasóink kezébe. Dacára a minden vonalon történő drágulásnak, a Tiszántúl előfizetési ára megmaradt a régi, mi nem emeltük az előfizetési díjakat, mint más lapok megtették, sőt állandó vasárnapi önálló melléklettel bővítettük lapunkat.

Eznek eredménye nem is maradt el. Rövid néhány hónap alatt százakkal szaporodott előfizetőink száma.

Az új év küszöbén bizalommal fordulunk olvasóinkhoz, kérve nemcsak az előfizetések megújítását, hanem lapunk terjesztését is. Mindenki, aki a keresztény sajtót terjeszti, az a keresztény Magyarország szent ügyének válik apostolává.

A Tiszántúl szerkesztősége és kiadóhivatala.

CIPÓ

ujdonságaim megérkeztek!

Reichard Dezső

Rákóczi-ut. Orsolya zárda épület.

x Poloskairtó NOXIN biztos szer. Ára 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

Az ifjuság egészsége.

Szigoru rendelet az iskolák tisztán tartására.

A háboru minden más dolgot a háttérbe szorított. Ma csak az a fontos, ami szorosan összefügg a háboruval. Így eshetik meg, hogy itt-ott kevés gondot fordítanak a tanulók egészségére. Egyes iskolákban ismét feljújnak azok a régi ázsiai állapotok, a melyek ellen annak idején tüzzel-vassal küzdöttek a hatóságok. Igaz ugyan, hogy ma minden figyelem a háboru felé irányul, azonban épen az ifjuság, a jövő nemzedék nevelésének kell annak lenni, ami ép oly figyelmet érdemel, mint a háboru.

Az e téren itt ott tapasztalt gondatlanság a miniszternek is tudomására jutott és most szigoru rendeletet adott ki a biharmegyei tanfelügyelőséghez, amelyben minden eszközzel utját akarja szegni a mai türehtelen állapotoknak.

Különösen nagy a mulasztás az iskolák tisztántartása körül. A rendelet is főként ezeknek a bajoknak a megszüntetésére törekszik. Egyáltalán nem új dolgok megvalósítását kívánja a miniszter. Hiszen ezek az előző kormány intézkedéseket kell betartani és akkor már minden bajnak eleje van véve. Az idevonatkozó rendeletek szigoru betartása ma különösen fontos. Azért elsősorban is azokra hívja fel a tanfelügyelő figyelmét a miniszter.

A rendelet további részében a következőket mondja a miniszter:

A közegészségügyi rendelkezések pontos végrehajtása a fejlődésben levő ifjuság szempontjából mindig fontos, de a mai nehéz időkben, mikor a hadiállapottal járó rendkívüli népmozgalom folytán nemcsak a legéberebb figyelemmel kell a különböző fertőző betegségek fellépése ellen védekezni, hanem az iskolai hatóságoknak és az ifjuság nevelőinek, oktatóinak tekintetüket is a jövőre kell szegezniük és ennek érdekében mindent elkövetniük, hogy a gondoljaikra bízott nemzedék szellemi és testi ereje kiválóbb, erősebb, edzettebb legyen, kiváltképpen pedig munkabiróbb és kitartóbb legyen, mert csak így fog megküzdhetni azon hatványozott feladatokkal, melyek a nemzet szellemi és fizikai erejének mostani veszteségei folytán vállaira fognak nehezedni.

A közegészségügyi rendelkezések szigoru betartása, biztosítása és mindennek megtétele, ami az általános közegészségügyi állapotot emeli elengedhetetlen kötelesség.

A miniszter szigoru megtagadja a tanfelügyelőnek, hogy látogatás alkalmával az idevonatkozó szabályok betartását ellenőrizze. Az iskolák surolását, szellőztetését, meszelését, dezinficiálását, a tanulóknak jó ivóvízzel való ellátását feltétlenül meg kell kívánni mindenütt.

Ott pedig, ahol a mulasztások azonnal pótolhatók, pótolni kell és ha gondatlanságról, mulasztásról van szó, a mulasztóval szemben a kérlehtetlen szigorral kell eljárni.

A rendelet foganatosítására különben a közigazgatási hatóságokat is meg fogja keresni a miniszter.

* Családi rum vaniliával vagy ananász ízű literje K. 3.80. Mindenféle likőr essentiák 1 üveg 60 fill. Cognac legkiválóbb minőségben. Tejkivonat 4 literre való K. 1.20. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Rákóczi-ut. 7/B.

Az élelmiszerek hatósági árai.

A m. kir. belügyminiszter ur 69501/III/1915 számú leiratával megadott felhatalmazás. alapján Nagyvárad város törvényhatóságának területére a közlelmezés zavartalanításának biztosításához fűződő érdekekből az élelmi cikkek követelhető legmagasabb árait az 1916. évi január hó 1-étől január 15-ig terjedő időre a következőképen állapítottam meg:

Hus és hustermékek: 1 kiló marha hus (I. rendű) 4.80 kor. 1 kiló marhahus (II. rendű) 4.60 kor. 1 kiló növendék hus 4.60 kor. 1 kiló borjúhus (bátulja) 5.— kor. 1 kiló borjúhus (eleje) 4.60 kor. 1 kiló juhhus 3.— korona. 1 kiló sertéshus 20 deka nyomtatékkal 4.80 korona. 1 kiló sertéshus nyomtaték nélkül 5.20 kor. 1 kiló füstölt sertéshus 5.70 kor. 1 kiló kolbász (füstölt) 5.80 kor. 1 kiló szalonna (zsirnak való) 6.50 kor. 1 kiló szalonna (füstölt, sózott) 6.60 kor. 1 kiló szalonna (pörkölt, paprikázott) 6.60 kor. 1 kiló hárj 6.90 kor. 1 kiló préseletlen tepertő 4.20 korona. 1 kiló sertésszir 7.30 korona.

Baromfi: 1 pár csirke rántanival 2.80—3 kor. 1 pár csirke sütni való 4—5 kor. 1 kiló csirke élő súlyban 2.40 kor. 1 kiló csirke kopasztott — kor. 1 kiló tyúk 2.60 k. 1 kiló ruca sovány élő súlyban 2.20 kor. 1 kiló ruca (kövér) élő súlyban 3.20 korona. 1 kiló liba (sovány) élő súlyban 2.— kor. 1 kiló liba (hízott) élő súlyban 3.40 kor. 1 kiló liba (hízott kopasztott) 3.80 kor. 1 kiló pulyka élő súlyban 2.80 kor.

Hal és vad: 1 kiló csuka (hal) élő — kor. 1 kiló haresa (hal) élő — korona. 1 kiló ponty (hal) élő 3—3.40 kor. 1 drb nyul süldő 4 kor., nagyobb 6 kor. 1 drb fogoly 1.60 kor.

Tej és tejtermékek: 1 liter tej főlötlen piacon 40 fill. 1 liter tej főlötlen házhoz szállítva 42 fill. 1 liter tej kóser 44 fill. 1 liter tejfel 1.80 kor. 1 kiló turó (tehén) 1.60 kor. 1 kiló turó (juh) 2.70 kor. 1 kiló gomolya 2.40 kor. 1 kiló vaj 8.80 kor.

Liszt és kenyérműek: 1 kiló buza-dara és nullásliszt 86, főzöliszt 56, buza-kenyérliszt 44, rozsliszt 46, tengeriliszt és dara 46 fillér. 1 kiló fehér kenyér péknél 54, fehér kenyér üzletben 56, barna kenyér péknél 42, barna kenyér üzletben 44 fillér.

Gyümölcs és fűszer: 1 kg. szőlő esemege — k. 1 kiló dió 1.50 kor. 100 kiló eukor (süveg) 103.75 kor. 1 kiló eukor (süveg) 1.09 kor. 100 kiló eukor (kristály) 103.75 kor. 1 kiló eukor (kristály) 1.09 kor. 100 kiló eukor (kocka) 107.67 kor. 1 kiló eukor (kocka) 1.13 kor. 100 kiló eukor (kocka) 5 kgr. dobozokban 106.20 kor. 1 kiló eukor (kocka) 5 kgr. dobozokban 1.11 kor.

Száraz főzelék, tojás, zöldség stb.: 1 kiló bab száraz 56 fillér. 1 kiló borsó száraz 70 fill. 1 kiló lenese 80 fillér. 1 kiló kása (köles) 1.30 kor. 1 drb tojás (egész) 20 fill. 1 drb tojás (törött) 16 fill. 1 csomó sárga rüpa 20 24 fillér. 1 csomó petrezselyem 20 24 fillér. 1 drb karalábé — fill. 1 kiló hagyma (vörös) 76 fill. 1 kiló hagyma (fog) 4.— kor. 1 kiló fejes káposzta 16 fillér. Fejes káposzta egy faj 20—34 fillér. 1 fej kelkáposzta 16—20 fill. 1 fej káposzta (vörös) 12—30 fill. 1 kiló burgonya 14 fill., 1 véka 3.20 kor. 100 kiló burgonya 12.50 kor. 1 drb retek (fekete nagy) 3 fill. 1 drb karfiol 50 60 fill. 1 liter tengeri (szemes) 26 fillér.

Tudomására hozom a vevőközönségnek, hogy azon árusító ellen, aki az előbb felsorolt élelmiszerek árait január hó 1-étől 15-ig az előbb megállapított árnál magasabb összegben szabja meg, a feljelentést a piacon szolgálatot teljesítő rendőrközegek bármelyikénél megteheti.

Nagyvárad, 1915. évi dec. 29-én.

Lukács Ödön s. k.
polgármester helyettes.

..HIREK

Szilveszter est a megyeházán a Vörös-Kereszt céljaira.

Már minden előkészület megtörtént, hogy a Vörös-Kereszt Szilveszter estéje kellemes s szórakoztató legyen.

A szép tombola tárgyak egy részét sokan nézik az Orsolyák bérházában lévő kirkakat előtt. Egyre érkeznek a szebbnél szebb tárgyak; ujabban Fráter Imréné, özv. Szabó Gézáné, Szentlélek Kálmánné küldtek szép dolgokat, melyeket hálásan köszön a rendezőség. A "Tombola" a kis maise szintén meg van. Városunk számos szeretetreméltó asszonya vállalta a háziasszonyt. Novomeszky a teát és a fagyaltott készíti, italok s hideg buffet is lesz.

Nagy meglepetésekre készül a rendezőség, az új év beköszöntője impozáns lesz.

Az est 9 órakor kezdődik; belépti jegy 1 korona, tea, süteménnyel 60 fillér. Hidegfelvágott 1 kor. 20 fill., 2 kor., italok 1 kor.-ig.

A rendezőség kéri a hölgyeket, hogy kalap nélkül egyszerű nyári ruhában legyenek szivesebb megjelenni, hogy az egész estének kedélyes, fesztelen jellege legyen. Tombola tárgyakat köszönettel vesz a rendezőség. Törvényesék 25. ajtó Vörös Kereszt Jobbkéz.

*** Kitüntetés.** Ferenc Szalvátor kir. herceg Hoffmann Frigyes 37 ik gy. e. belitart. ténnyagynak a Vörös-Kereszt körül szerzett érdemei elismerésül a Vörös Kereszt bronz díszmével tüntette ki.

*** A cimerekérdés a horvát országgyűlésen.** Zágrábból jelentik, hogy a horvát országgyűlésen felolvasták a királyi kéziratot, amely a cimerekérdés rendezésére 24 tagu regnikolaris kiküldését rendel el. A kiküldöttek felerészben horvátok lesznek.

*** A városi lisztraktárok leltározása.** Tudatom a város közönségével, hogy pénteken tolyó hó 31 én délután az összes városi liszt és élelmiszer raktárok leltározás miatt zárva lesznek. Nagyvárad, 1915 december hó 29-én. Lukács Ödön, főjegyző.

*** Elhunyt kuriai bíró.** A királyi Kuriának mély gyásza van: Vaikó Pál kuriai bíró tegnap este Margit körut 49. szám alatt lévő lakásán meghalt. Két héttel ezelőtt megbetegedett tüdőgyulladásban s bár erős szervezete volt, nem tudták megmenteni. Vaikó Pál a Kuria első büntető tanácsának volt a tagja, mint a sajtóügyek referense. Ő volt a Kuria egyetlen sajtóügyi előadója. A Kuriához 1905-ben került kiségitő bírónak, 1909-ben pedig kuriai bírónak nevezték ki. Temetése holnap délután 3 órakor lesz a gyászszobából.

*** A Polgári Takarékpénztár új igazgatója.** A közbizalomnak örvendő Polgári Takarékpénztár igazgatósága december 28-án tartott ülésében Szőke Sándort a jönevű pénztár igazgatójává nevezte ki. Az új igazgató nem új ember a pénzügyek terén, mert korábban a Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának volt főnökhelyettese. Mikor a Polgári Takarékpénztár-

tól Atzél Zsigmond vezérigazgató megvált, az igazgatóság Szőke Sándort hívta meg az intézet vezetésére. Azóta beigazolta, hogy úgy szakképzettsége, mint egyéb előnyös tulajdonságai teljesen képesítik egy nagyobb pénztárat önálló vezetésére és a bizalomra. Kinevezésével a Polgári Takarékpénztár kiváló és rátermett vezetőt nyert, aki biztosítja a kitűnő pénztárat további szép fejlődését.

*** Günther Antal nyugalmabavonul.** Tudósítónk távirata szerint Günther Antal a kuria elnöke nyugalmabavonul. Utódául Wavrik Bélát emlegetik.

*** Beczkay Lajos temetése.** — Beczkay Lajos temetése tegnap délután nagy részvét mellett ment végbe. A temetési szertartást dr. Lestyán Endre plébános végezte segédlettel. A temetésen megjelentek az elhunyt nagyszámu jóbarátai és tisztelői, ott voltak Sulyok István esperes, Materny Imre, Sztankovits János, Máthé Lajos, Andriska János, Csanda Endre, Balogh Mihály, Pántya Péter, Kiss Dávid, Balogh Dóme, Rednik Gábor, Mertz János, Köblös Ferenc, Tátray Sándor, Kaleada János, Darvassy Lajos, Böszörményi, Gallovits János, Hant Frigyes, Csatary József stb. A beszertelés után a masszív érekegorsót, mely remek koszorukkal és szalagokkal volt borítva, feltették a 4 es fogatu üveg díszhalottas koszra és megindult az impozáns gyászmenet az újvárosi Rulikovszky-temetőbe, ahol a családi sírhelyen örök nyugalomra helyezték az elhunytat.

Koszorúk a következők voltak: Szeretett férjnek és jó apának — gyászoló család. Öszinte részvétünk kísérvé utolsó útjára — a Gallovits-család. Utolsó üdvözlétül — Bonettiné. Részvéte jeléül — Kaleada-család. Részvéte jeléül — a villamosmű hivatalnokai kara. Utolsó üdvözlétül — jóbarátok. A díszes temetést Veiszlovits Adolf és fia első nagyváradi temetkezési vállalata nagy gondnal és pontossággal rendezte.

*** Biharmegyében nem lesz kenyérjegy.** A kenyérjegy rövidesen életbe fog lépni, ami fokozott takarékoságra inti az embereket. Nagyváradon kétségtelesen életbe fog lépni az új rend. Biharmegye területén, mint értesülünk nem lesz szükség rá, mert a lakosság bőségesen el van látva búzával. A vármegye azon részében, pedig, ahol kevés a buza, amugy is csak a múlt évi arányokban kapnak búzát, illetve lisztet a fogyasztók, érdekükben fog tehát állani, hogy takarékoskodjanak a készlettel. Így a vármegye nem veszi ki részét a kényszer kenyérjegyből.

*** A Katolikus Kör dalárdája** ma este 6 órakor a Kör Szent László termében próbát tart, melyre a dalárda tagjait ezuton hívja meg a vezetőség. — A dalárda most a januári Beleznay gyászünnepélyre készül művészi-jértékű, magas színvonalu számokkal.

*** Adományok.** Nyiri István gáborosi plébános 55 koronát juttatott szerkesztőségünkhöz az Ottokár hadiárva-ház javára. Ezt az összeget az általa rendezett ifjusági előadásán fizették felül, még pedig Grócz Béla nagyprépost 10, Angyal Gyula 10, Nyiri István 10, Berényi Mihály 6, Papp Károly 4, dr. Láng Jenő 5 és Hoffer Ignác 10 koronát. Kasztl Sándorné Bagamérről 10 koronát küldött hozzánk a katonák karácsonyfájára, Kovács Rezső hosszupályi plébános pedig 5 koronát juttatott a hadiárva-ház javára. Az adományokat az illetékes helyre eljuttattuk.

*** Áthelyezés.** A kultuszminiszter Proger Jenő nagyszalontai állami főgimnáziumi tanárt a kisvárdai áll. főgimnáziumhoz helyezte át.

*** Halálozás.** Reichel Henrikné temetése, akinek haláláról tegnap megemlékezünk, temetése ma délután 2 órakor lesz a Hódossy Miklós utca 6. sz. gyászszobából. A család a következő gyászjelentést bocsátotta ki:

Alulírottak úgy a maguk, valamint számos rokonok nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy feljajhatetlen szeretett jó nő, édesanya, gyermek, testvér, sógornő és rokon Reichel Henrikné, szül. Braun Amália f. hó 28 án d. u. fél 2 órakor életének 34 ik évében, 10 évi boldog házasság után hosszas szenvedés után elhunyt. A megboldogult drága halott földi maradványai f. hó 30-án d. u. 2 órakor fognak Hódossy Miklós utca 6. sz. gyászszobájában ágostai evangélikus egyház szertartása szerint beszerteltetni és a várad vatercei temetőben örök nyugalomra tétetni. Nagyvárad, 1915 december 28. Aldás és béke porairól Reichel Henrik férje, Reichel Ervin fia, özv. Braun Jánosné édesanyja, Grauer Lajosné, dr. Neumann Vilmosné, dr. Kittel Jánosné testvérei. Fuchs Henrik apósa, Fuchs Henrikné anyósa, dr. Reichel Frigyes, dr. Neumann Vilmos, dr. Kittel János, Grauer Lajos sógorok, dr. Reichel Frigyesné sógornő.

*** Kabátcseré a színházi ruhában.** Tegnap este a színházi ruhában (földszint baloldal) valaki elcsereült egy sima női kabát helyett egy bolyhos női kabát. A ruhátárosnő kéri, hogy az illető legyen szives a kabátot visszahozni, mert a kár őt terhelné.

*** Cipész ipari továbbképző tanfolyam.** Tudatom az érdekelte ipész-íparos urakkal, hogy az új továbbképző ipész ipari tanfolyam 1916 év január hó 1 én fog megnyitni. Tekintve, hogy a tanfolyam közszükséglet pótló, ajánljuk az abban való részvételt. Beiratkozni lehet a Schlauch téri állami ipari szakiskola igazgatóságánál. Tisztelettel az Ipartestület elnöksége.

*** Mint a mágnes,** úgy vonzotta magához Tolnai Világlexikona eddig megjelent 5 kötetével a nagyközönség hatalmas táborát, akik elé a tudomány, a művelődésnek olyan útját tárta, amely nem száraz, lexikális leírásokkal untat, hanem szakszerű oktatása a szépirodalom vonzó nyelvén, regény módjára élvezhető értékes cikkeiben van megírva, olyan elevenen és olyan közvetlenül, mint maga az emberi beszéd. De nemcsak a léleknek, hanem a szemnek is szolgál, mert leírásai értékes művészi illusztrációkkal vannak gazdagítva. A most megjelent VI. kötet szinte szenzációszámú magy. mert az eddigi 5 kötetet is felülmúlja. Tolnai Világlapja egy olyan értékes művel gazdagítja ezzel olvasói könyvtárát, amilyennel még eddig egyetlen lap olvasói sem dicsekedhetnek. E mű bolti ára 20 korona s az előfizetők és hetivevők mint kedvezményhez jutnak hozzá.

*** Lakatos, bádogos, villany-szerelő iparosok** figyelmét felhívjuk, hogy jelenikezés folytán tanoncokat tudunk részükre közvetíteni. Érdeklődőket felvilágosít az Ipartestület hivatala. Tisztelettel az Ipartestület elnöksége.

*** Újévi ajándékoknak** megfelelő gyönyörű maniere, fésű, illatszer és toilette kazetták parfümök legolcsóbban és legszebb kivitelben Farkas István Apolló drogeriájában szerezhetők be. Telefon 13 02.

*** Köhögés, hurut, rekedtség, elnyálkásodásnál** használjon kizárólag: Farkas-féle hurut-szeletkét. Ára K. — 60 Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Fákóczy-ut 7/B. Telefon: 13—02.

* **Kiadó butorozott szobák és lakások** modern berendezéssel, fürdőszoba használatával hosszabb, vagy rövidebb időre. Nagy Sándor utca 4.

* **Kossuth-utca Sas-palota. Telefon: 635. sz. Aszódy 3-féle zamata** pörkölt kávéi izre és zamatra utánozhatatlan, kávépörköldém kors reggeltől késő estig a fogyasztók rendelkezésére áll, nagymennyiségben teák, rumok, kakaó, csokoládék, szardiniák, sajtok, szalámi, Kugler Gerbeaud cukorkák. Színházba, Apolló, Uránia és Vigadó moziba járók cukorkát Aszódytól Kossuth-utca, Rákóczi uton, Zöldfa-passzáz és Kossuth-utcai passzázban vásárolhat főzletli árak szerint, kávékrém 1 darab 2 fillér, 1 nagy rud csokoládé 16 fillér. Kossuth-utcai passzázban külön halkonzerv üzletben kaphatók összes faju pácolt halak, u. m. ossee, fillé, tengeri hal, mely pótolja a húst, stb. stb. Karácsonyra és Mikulásra még soha nem létező óriási nagy szaloncukorka vásár és sok ajándéknak való édességek kaphatók. Katonai postaládák és haretéri dobozok megtöltése üzleteimben árukkal együtt beszerezhető. Üzleti vállalatom: Főzlet: Kossuth utca, I-ső fiók: Sas-passzage háüzlet, II-ik fiók: Zöldfa-passzage kabaréval szemben, III-ik fiók: Csokoládé Király Rákóczy ut Orsolya-zárda.

* **Veszek** óeska varrógépeket és kéreppárokat ugyszintén literes és félliteres boros palackokat Kalenda János Szent László-tér. Moskovits palota.

Legujabb táviratok.

Belgium nem csatlakozik a londoni egyezményhez.

Budapest, december 29. (Saját tud.) Havréből jelentik, hogy Belgium nem csatlakozik a londoni egyezményhez, mert a háboruba semlegesége védelméért avatkozott bele és nem akar olyat tenni, ami ezzel ellenkeznék.

Mackensen Szófiában.

Budapest, december 29. (Saját tudósítónktól.) Szófiából jelentik: Mackensen ma Szófiába érkezett. A pályaudvaren a király és a kormány fogadták. Azután a királyi palotába ment, ahol a királyi audencián fogadta. Tiszteletére 40 terítékes villásreggelit adott a király. Este Mackensen visszautazott a főhadiszállásra. A lakosság örömmujongással fogadta.

A védkötelezettség kérdése az angol minisztertanácson.

Budapest, dec. 29. (Saját tud.) A Reuter ügynökség jelenti Londonból: Asquith a tegnapi minisztertanácson kijelentette, hogy a védkötelezettség behozatala szükséges. A tegnapi minisztertanács a legfontosabb volt Anglia történetében. A Times szerint a legközelebb javaslatot fognak beterjeszteni a védkötelezettség dolgában.

Elsülyesztett montenegrói vitorlás.

Budapest, dec. 29. (Saját tud.) Cettinjből jelenti a Havas-ügynökség: Huszonharmadikán egy osztrák-magyar buvárhajó az egyetlen ágyujával ellentálló montenegrói vitorlás Meduánál elsülyesztette.

Franciaország folytatja a háborút.

Budapest, december 29. (Saját tud.) Párisból jelentik: Az 1917-ik korosztály be-

hívásáról szóló javaslatnál Gallieni hadügy-miniszter kijelentette, hogy aki a békéről beszél rossz állampolgár. Tizennyole hónap előtt a békét, ma azonban a háborút akarja Franciaország. A javaslatot megszavazták.

ZENE és MŰVÉSZET.

Rózsavölgyi 1915. évi Karácsonyi Albumát ez évben is örömmel fogják fogadni mindazok, kik a mult évben is vásárlói voltak az albumnak, viszont kárpótlást nyernek igen sokan, akik mult évben nem vásárolhatták meg az értékes albumot, mert rövid pár hét alatt teljesen elfogyott. Nem akarunk jóslásokba bocsátkozni, de ha végig olvassuk az 1915. évi album tartalmát és ismételtlen meg-megnézzük annak izléses kiállítását, jogosan hihetjük, hogy a több ezer példányban nyomott első kiadása a kiváló magyar zenegyűjtőmennynek rövid idő alatt el fog fogyni. Nagyszerű operettek, kabaré, műsdok, katona nóták, szalon és táncdarabok teszik gazdaggá a 106 oldalas zenegyűjtőmennyt, mely diszes kiállításánál és szolid tartalmánál fogva a legértékesebb karácsonyi ajándék. — Kapható lapunk kiadóhivatalában, a helyi könyvkereskedőknél és a kiadónál, Rózsavölgyi és Társánál Budapest, IV., Szervita-tér 5.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KAROLY.

A Katholikus Nővédelmi Hivatal

által (Teleky-utca 13, telefon 5-39 szám)

AJÁNLKOZNAK: Posta- és villanyoshoz; gondnoki, házvezetői, irodai munkára; társalkodó-, ápoló- és házi- varrónőnek; irodaszolgának egy férfi, aki tud magyarul, németül, románul, üzletben kiszolgálásra; főzőnőnek kórház vendéglő vagy intézetbe; felsőruha és fehérnemű varrás-, foltozás-, harisnyafejelés-, mosás-, vasalás és könnyebb szücs munkára; házhoz járók takarításra, napszámra; gyermek mellé, mindenest- és kocsisnak. Ötvenkét éves nagyonintelligens külsejű urinő házvezetőnőnek (főzésre). A legfinomabb ételeket is elkészíti, nagy fizetésre nem reflektál, jó bánásmód a kívánsága. Leginkább papi házhoz szeretne menni.

KERESNEK: Bejárónőt, egy leányt gyermek mellé, szobalányt és inast.

Mindenre nézve felvilágosítást nyújt a nővédelmi hivatal.

Hivatalos órák vásár- és ünnepnap kivételével:

hétfő, szerda, péntek délelőtt 9-12-ig,

kedd, csütörtök, szombat d. u. 3-5-ig.

A katolikus nővédelmi hivatalban a **TISZÁNTÚLRA** is lehet előfizetni.

Névjegyek

izlésesen és
jutányosan
készülnek a

**Szt. László-nyomdában
Szilágyi Dezső-utca 5.**

Belépési felhívás.

A Biharvármegyei Községi- és Körjegyzők Takarékszövetkezete a Nagyvárad Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság kebelében 1916. év január 1-én nyitja meg

8-ik évtársulatát,

mely 156 éven át, vagyis 1918. év végéig tart.

Az évtársulatba mindenki tetszése szerinti törzsbetétet jegyez, és minden törzsbetét után hetenkint 1 korona fizetendő. A három év eltelté után az évtársulat feloszlik, és mindenki megkapja a befizetett tőkét a felmerült haszonnal együtt.

A szövetkezet célja, hogy kötelező heti befizetésekkel tagjainak tőkét gyűjtsön, őket takarékoságra szoktassa és másrészt, hogy tagjainak önségélyt nyújtson.

Egy törzsbetét jegyzése már módot nyújt arra is, hogy a tagok hetenkint 1 koronás részletekben visszafizethető kölcsönt is vehessenek igénybe.

Belépési díj törzsbetétenkint 50 fillér, vidéki tagok a heti befizetéseket postai csekk útján teljesíthetik.

Felkérjük szövetkezetünk jelenlegi tagjait és mindazokat, akik ezen ujonnan nyitott évtársulat tagjai közé belépni kívánnak, hogy a felvétel iránt intézetünk helyiségében (Rákóczi-utca és Uri utca sarok) elmentkezni szíveskedjenek.

Nagyvárad, 1915 december hó.

Biharvármegyei Községi és Körjegyzők
Takarékszövetkezete.

Merza Kálmán

nyerges és szilgyártó Nagyvárad,
Rákóczi-ut 19. szám.

Telefon: 3-65 Telefon: 3-65

Tiszti nyereg és szijazat, kocsi-
csizó és ígás szerszámok, kocsi-
ülés, lábvédők és szerszám-
lakok raktára.

BELÉPÉSI FELHIVÁS
a „Polgári takaré- és
segélyszövetkezet”
21-ik ÉVTÁRSULATÁBA.

A „Polgári takaré- és segélyszövetkezet” 1916. január 1-én új évtársulatot nyit, mely 156 héten át, vagyis 1918. év végéig tart. — Mindenki tetszésszerűen számban jegyezhet üzletrészeket s minden üzletrész után hetenként 1 korona fizetendő. A három év eltelte után az évtársulat feloszlik s az összes jövedelem a résztvevők között oszlik és mindenki megkapja a befizetett tőkét a felmerült haszonnal együtt.

A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani és önmegélt nyújtani, amennyiben minden tag heti betétei által önmagának tőkét gyűjt, mely a heti részletekben való befizetések dacára is a takarékpénztári kamatozásnál magasabb nyeresémet osztalékot hoz és mert minden tag az általa befizetett összeg 2/10 részét minden előleges bejelentés nélkül kölcsönképp felveheti.

Vidéki tagok a heti fizetéseket postai csekk-lapok útján teljesíthetik.

A szövetkezetbe való belépés alkalmával üzletrészenként 50 fillér beiratási díj fizetendő s egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja saját nevére írt könyvecskéjét.

Szövetkezetünk jelenlegi tisztelt tagjait, valamint mindazokat, kik az 1916. január 1-től kezdődő 21-ik ciklusnak tagjai óhajtanak lenni, felkérjük, hogy a felvétel iránt intézeti üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 6. sz.) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1915. december hó.

A „Polgári takaré- és segélyszövetkezet”
igazgatósága.

Bőr hulladék!
Nagyban és kicsinyben

Postacsomag mintául bérmentve 10 kor. utánvétellel.

Stern Miklós
NAGYVÁRAD
Kossuth-utca 4. sz.

Kiadó

Rimanóczy-utca 11. sz. házban (volt Darvas-féle palota.) első emeleten nagyuri lakás, 6 szoba télikert, hall, diszkert, autogarage, központi fűtéssel, stb. 1916. május 1-re. Ugyanott a földszinten egy nagy iroda helyiség 1916. május 1-re. Ezredévi emléktér felé 4 szobás lakás azonnal kiadó. Gróf Vécsey-u. 4. sz. házban (Rulikovszky-ut.) két szép 4 szobás lakás, fürdőszobával azonnal kiadó. Értekezni lehet a

Nagyvárad, Takarékpénztárban, Teleky-u. 2.

Belépési felhívás
a Népszövetségi Hitelszövetkezet
IV. évtársulatába.

A Népszövetségi Hitelszövetkezet 1916. január 1-én IV-ik évtársulatát nyitja meg.

Az előbbi üzletek, — dacára a nehéz megélhetési viszonyoknak, — igen szép eredménnyel folyik.

Belépni szándékozók üzletrészeket jegyezhetnek már most is a hivatalos órák alatt a szövetkezet helyiségében (Szilágyi Dezső-u. 5. sz. a.) Egy üzletrész heti 20 fillér befizetésre kötelez, s ki-kí annyi üzletrészt jegyez, amennyit akar. Felvételi díj üzletrészenként, 10 fillér. 3 év múlva az évtársulat feloszlik; a tagok a befizetett összeget kikapják s a reájuk eső nyereséget is.*

A tagok a befizetett összeg 1/10 részéig a szövetkezettől olcsó kamatra kölcsönt is kaphatnak, mely 3 év alatt fizethető le. Azonfelül betáblázásra, értékpapírral vagy váltóra, bármily összeg erejéig.

A tiszta haszon és nyereség teljes egészében a tagok között oszlik fel, s ki-kí heti betéje arányában részesedik.

A szövetkezet elfogad betéteket is, s azokat legmagassabb kamatlábbal kamatoztatja. Tőkekamatadót a szövetkezet fizeti.

Bizalommal kérjük a belépni szándékozókat, sziveskedjenek szövetkezetünk helyiségében részjegyeket jegyezni.

Teljes tisztelettel

Népszövetségi Hitelszövetkezet.

*Vidéki tagok a befizetést posta útján eszközölhetik.

NAGYVÁRAD VÁROS
VILLAMOS MŰVE

IRODA ÉS RAKTÁR:

TELEFON 514.

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

TELEFON 514.

Értesítjük a m. t. közönséget, hogy a
WOLFRAM LÁMPÁK

ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk. Egész éjjel ügyeletes szolgálat. Költségvetések ingyen. Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését. Csillárok, izzólámpák állandóan nagy választékban kaphatók. Villamos motorok 1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja
55.

Főszerelő telefonja
55.